

Julkiset hankinnat ja velvoite kilpailuttamiseen

Julkisella hankinnalla tarkoitetaan kaikkia ns. hankintayksikön tekemiä ostoja. Hankinta tarkoittaa, että omana organisaationa tuottamisen sijaan tarvittavat tavarat ja palvelut ostetaan tai vuokrataan, tai teetetään urakalla ulkopuolisella. Hankintalaki velvoittaa hankintayksikön julkaisemaan hankinnasta tarjouspyynnön Hilma-palvelussa, mikäli hankinnan arvo ylittää kansalliset kynnysarvot.

Hankintojen kilpailuttamisvelvoite koskee muitakin: kenestä tahansa tulee hankintayksikkö, jos hankinnan tekemistä varten saadaan julkista tukea yli puolet hankinnan arvosta. Kynnysarvojen alle jäävissä ns. pienhankinnoissa hankintayksiköiden tulee noudattaa hankintalain avoimuutta, tasapuolisutta ja syrjimättömyyttä hankinnan kokoon nähden suhteellisessa laajuudessa. Tarjouspyyntöä Hilmassa ei pienhankinnoissa ole pakko julkaista.

Hankintoja on kolmenlaisia: Pienimmästä suurimpaan lueteltuna ne ovat

1. pienhankinnat,
2. kansalliset hankinnat, sekä
3. EU-hankinnat.

Hankintayksikön on julkaistava hankintailmoitus hankinnan koon edellyttämässä laajuudessa, ja hankinnan luonteen mukaisella EU-vakiolomakkeella ja viitenimikkeistöllä (CPV)

Julkisten hankintojen kansalliset kynnysarvot

Kansalliset kynnysarvot muuttuivat 2017 voimaan tulleella hankintalain muutoksella. Kynnysarvot:

- Tavara- ja palveluhankinnat, ja suunnittelukilpailut 60 000 euroa.
- Rakennusurakoiden ja käyttöoikeusurakoiden 150 000 euroa, ja
- Terveystenhoito- ja sosiaalipalveluiden kynnysarvo on 400 000.
- Eräiden muiden palveluiden kuten vartiointin kynnysarvo on 300 000 euroa.
- Käyttöoikeussopimusten kynnysarvo on 500 000 euroa.

Käyttöoikeussopimus tarkoittaa karkeasti ottaen sitä, että hankintayksikkö tarjoaa puitteet, mutta tuotto kertyy hankintayksikön sijaan asiakkailta. Esimerkiksi oikeus järjestää koulussa valokuvaus, pitää kahvilaa kunnan uimahallissa tai toimia piirinuohoojana ovat käyttöoikeuksia.

Julkisten hankintojen EU-kynnysarvot 2018

EU:n komissio vahvistaa kynnysarvot kahden vuoden välein. Komissio tarkistaa EU-kynnysarvot vastamaan GPA-sopimusta (Government Procurement Agreement), jonka se on tehnyt Maailman kauppajärjestön (WTO) kanssa.

Kynnysarvot 1.1.2018 alkaen:

- Tavaroiden ja palveluiden kynnysarvo nousi valtion keskushallintaviranomaisten osalta 135 000 eurosta 144 000 euroon ja
- muiden hankintaviranomaisten (esim. kunnat ja seurakunnat) kynnysarvo nousi 209 000 eurosta 221 000 euroon.
- Rakennusurakoiden osalta kynnysarvo nousi 5 225 000 eurosta 5 548 000 euroon.

Erityisalojen kynnysarvot 2018

Erityisaloja koskee muista hankinnoista erillinen hankintalaki ja -direktiivi. Erityisalaksi on määritelty palvelu tai siinä käytettävä infra, joka muodostaa luonnollisen monopolin. Luonnollinen monopoli syntyy silloin, kun kilpailijoiden ei ole järkevää tai mahdollista investoida samaan kriittiseen infraan. Jos tällaisella alalla lisätään kilpailullisuutta, se tehdään avaamalla infra kaikille toimijoille enontään kohtuullista korvausta vastaan. Erityisalojen hankintalakia soveltavat vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivat hankintayksiköt.

Erityisalojen kynnysarvot 2018:

- Tavara- ja palveluhankintojen arvo nousi 418 000 eurosta 443 000 euroon.
- Rakennusurakoiden arvo nousi 5 225 000 eurosta 5 548 000 euroon.
- Käyttöoikeussopimusten kynnysarvo nousi 5 225 000 eurosta 5 548 000 euroon.

Kilpailuttamisen periaatteet

Hankintalain tavoitteena on saada aikaan kilpailua, sillä taloustieteellisesti kilpailu tehostaa julkisten varojen käyttöä. Kilpailuttamisessa hankintalaki vaatii noudattamaan avoimuus-, syrjimättömyys- ja tasapuolisuusperiaatetta. Niitä on noudatettava hankinnan kokoon nähden suhteellisessa laajuudessa.

Avoimuuden periaatteen mukaisesti hankinnasta tulee tiedottaa avoimesti ja riittävän laajasti. Hankinnasta julkaistaan ilmoitus, joka sisältää tarjouspyynnön tai tiedon siitä, mistä varsinaisen tarjouspyynnön voi pyytää. Kaikki hankintailmoitukset julkaistaan Hilma-palvelussa osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. EU-kynnysarvot ylittävät ilmoitukset menevät julkaistavaksi myös EU:n ilmoituspaikassa Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (S-sarja) sekä [TED-tietokannassa](#).